

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Karla Šimky, a soudkyň Mgr. Lenky Bahýřové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **JUDr. V. B.**, zastoupená advokátem Mgr. Vlastimilem Šípem, sídlem Moravské nám. 690/15, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, sídlem tř. Tomáše Bati 21, Zlín, za účasti: **I) Obec Zdounky**, sídlem Zdounky 27, Zdounky, **II) E. F.**, **III) J. F.**, osoby zúčastněné na řízení II) a III) zastoupeny K. F., proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 7. 2017, č. j. KUZL 31113/2017, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 6. 2019, č. j. 30 A 154/2017 - 185,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 27. 6. 2019, č. j. 30 A 154/2017 - 185, **se ruší.**
- II.** Rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 4. 7. 2017, č. j. KUZL 31113/2017, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III.** Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě a řízení o kasační stížnosti ve výši 20 342 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Vlastimila Šípla.
- IV.** Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a předcházející průběh řízení

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Kroměříž, odboru životního prostředí (dále též „správní orgán I. stupně“), ze dne 22. 3. 2017, č. j. MeUKM/00019963/2017, byla žalobkyni podle § 42 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), uložena opatření k nápravě k zamezení ohrožení kvality povrchových a podzemních vod následkem úniku závadné látky z nádrže na pozemku p. č. X, v kat. území Z., náležící jako technologické zařízení k

domu č. p. X, ulice S., Z., jejímž vlastníkem je žalobkyně. K úniku závadné látky došlo porušením § 39 odst. 1 vodního zákona.

[2] Opatření k nápravě byla uložena v následujícím rozsahu:

1. Odstranit nádrž včetně jejího obsahu z pozemku parc. č. X v kat. území Z. a provést její následnou ekologickou likvidaci. Termín: do 1 měsíce od nabytí právní moci rozhodnutí.
2. Odtěžit veškerou zeminu zjevně vizuálně kontaminovanou ropnými látkami v okolí nádrže. Termín: do 1 měsíce od nabytí právní moci rozhodnutí.
3. Prověřit dostatečný rozsah sanace zemin kontaminovaných ropnými látkami v okolí nádrže provedené dle bodu 1., dokončit sanační práce v místě havárie a uvést pozemek do původního stavu.
4. Provést monitoring zdrojů podzemních vod (studní) po směru proudění podzemních vod v okolí místa havárie dle osoby odborně způsobilé v oboru hydrogeologie a sanace, která stanoví místo, četnost a rozsah monitoringu podzemních vod.
5. Provést sanaci studny na pozemku parc. č. X v kat. území Z. ve vlastnictví manželů J. a E. F.
6. Předložit správnímu orgánu I. stupně závěrečnou zprávu o průběhu a výsledcích sanačních a monitorovacích prací v lokalitě havárie a doklady o ekologické likvidaci nádrže a jejího obsahu. Termín bodu 3. až 6.: do 3 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí.

Zahájení a ukončení prací bude oznámeno vlastníku pozemku parc. č. X v kat. území Z. a správnímu orgánu I. stupně. Sanační práce budou prováděny v souladu s platnými zákonnými předpisy a platnou legislativou (výrok I.).

Dále správní orgán I. stupně uložil žalobkyni povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč (výrok II.).

[3] Žalobkyně se proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně bránila odvoláním, které žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 7. 2017, č. j. KUZL 31113/2017, jako nedůvodné zamítl a prvostupňové správní rozhodnutí potvrdil (dále jen „rozhodnutí žalovaného“), jelikož v postupu správního orgánu I. stupně ani v jeho rozhodnutí nezjistil vady.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu, kterou Krajský soud v Brně shora označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl. Rozhodnutí žalovaného vyhodnotil jako přezkoumatelné. K námitce žalobkyně zpochybňující její vlastnictví nádrže potvrdil závěry správních orgánů, že tato nádrž je příslušenstvím věci hlavní – rodinného domu ve vlastnictví stěžovatelky a stěžovatelka ji do vlastnictví nabyla darovací smlouvou. K námitce týkající se ztotožnění závadné látky se vzorky z kontaminované studny poukázal na shodu těchto vzorků vyplývajících z jejich laboratorního zkoumání akreditovanou laboratoří a neshledal pochybení v hodnocení důkazů ze strany správních orgánů.

[5] K argumentaci zpochybňující postavení žalobkyně coby původce havárie se krajský soud rovněž ztotožnil se závěry správních orgánů. Žalobkyně měla k nádrži jako jejího vlastníka nej těsnější vztah (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, č. j. 2 As 38/2005 – 132) a zároveň spadala mezi povinné subjekty ve smyslu § 39 odst. 1 vodního zákona, jenž stanoví povinnost každému, kdo zachází se závadnými látkami, učinit přiměřená opatření k tomu, aby tyto látky nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrožily jejich prostředí.

pokračování

Krajský soud neshledal důvodnými ani námitky žalobkyně týkající se nedostatků v oznámení o zahájení řízení.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení

[6] Žalobkyně (dále též jen „stěžovatelka“) v kasační stížnosti uplatnila důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a navrhla, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc byla krajskému soudu vrácena k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatelka namítla, že byla nesprávně posouzena právní otázka týkající se určení osoby původce havárie, resp. vlastnictví k nádrži. Stěžovatelka se za původce havárie nepovažuje. Poukázala na vymezení okruhu povinných subjektů v § 39 odst. 1 vodního zákona („každý, kdo zachází se závadnými látkami“) a pojem „nakládání se závadnými látkami“ ve smyslu § 2 písm. a) vyhlášky č. 450/2005 Sb., pod který nelze její jednání podřadit. Stěžovatelka se závadnými látkami „nenakládala“ ani s nimi jinak nezacházela, existence závadné látky si nebyla vědoma. Pokud stěžovatelka v roce 2008 nechala zpracovat hydrogeologický posudek týkající se nádrže, právě ve vztahu k možnému ohrožení vod kontaminací závadnými látkami, toto opatření považuje za přiměřené opatření k ochraně povrchových nebo podzemních vod. Tato okolnost však stěžovatelce paradoxně přitěžovala s poukazem na to, že se chovala jako vlastník nádrže.

[8] Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, č. j. 2 As 38/2005 – 132, stěžovatelka dovozuje, že nejtěsnější vztah k dějům které se na pozemku odehrávají, má vlastník pozemku. Tím je obec Zdounky. Stěžovatelka se neztotožnila se závěrem krajského soudu, že její vztah k nádrži je ještě těsnější, a proto má při určení původce havárie přednost. Stěžovatelka na pozemku nikdy se závadnými látkami nezacházela. Nádrž nelze považovat za skládku, která je samostatnou právní věcí, přirovnání krajského soudu v bodě 51 napadeného rozsudku je proto nepřiléhavé. Stěžovatelka neměla bližší povědomí o obsahu nádrže, resp. přítomnosti závadné látky. Těsnější vztah k nádrži má podle stěžovatelky obec Zdounky, která jako vlastník pozemku nese odpovědnost za škodlivý následek.

[9] Stěžovatelka uvedla, že předchozí vlastníci nádrže (rodiče stěžovatelky) se jí přibližně v roce 1975 zbavili, když ji definitivně odpojili od vytápěcí soustavy domu č. p. X, a tuto nádrž ponechali v zemi. Protiprávnost tohoto jednání se projevila až po 41 letech, kdy nádrž ztratila těsnost. Podle stěžovatelky nelze po tolika letech přenášet protiprávní jednání jejich rodičů na stěžovatelku. Obec o existenci nádrže od počátku věděla (rodiče stěžovatelky ji umístili na pozemek obce, podle stěžovatelky se jednalo o „černou stavbu“), situaci však nijak neřešila, čímž zcela rezignovala na řádnou péči o svůj majetek (pozemek). Stěžovatelka namítla, že krajský soud se nedostatečně vypořádal s žalobními námitkami týkající se odpovědnosti za havárii ze strany vlastníka pozemku (obce Zdounky).

[10] Dále poukázala na okolnosti zpracování hydrogeologického posouzení v roce 2008. To iniciovala sama obec, na niž se obrátil pan J. F. s podezřením, že voda z jeho studny „zapáchá“ naftou a po obci (nikoli po tehdy ještě žijící matce stěžovatelky) požadoval vyzvednutí nádrže ze země. S tím obec nesouhlasila s odůvodněním, že přes nádrž jsou od roku 1995 vedeny její inženýrské sítě a vyzvednutí nádrže by bylo technicky náročné a finančně nákladné. Náklady na hydrogeologický průzkum hradila stěžovatelka, resp. její matka souhlasila s provedením tohoto průzkumu, z důvodu snahy přispět ke zklidnění sousedských vztahů. Hodnoty zjištěné provedeným průzkumem nebyly v žádném směru znepokojující.

[11] Pokud krajský soud postavil svoji konstrukci „těsnějšího vztahu“ na tom, že stěžovatelka je vlastníkem nádrže, stěžovatelka tomuto závěru oponuje. Nesdílí právní názor krajského soudu, že v době uzavření darovacích smluv (16. 11. 1982 a 30. 6. 1995) byl právní status nádrže, jako příslušenství, totožný s právním stavem nádrže v době jejího zprovoznění v roce 1965. Stěžovatelka uvedla, že za tímto účelem navrhovala důkazy, které však nebyly provedeny, což považuje za vadu řízení. Závěr krajského soudu o tom, že odpojení nádrže nemělo za následek osamostatnění věci, „*jelikož tato nepřestala sloužit svému účelu trvale*“, a dále že „*tato tedy mohla být, i když po provedení určitých technických úprav, v budoucnu dále použita*“, nemá podle stěžovatelky oporu ve správních spisech, a proto je tento závěr nepřezkoumatelný.

[12] Pokud v roce 1975 došlo k odpojení nádrže od topné soustavy domu (což bylo stěžovatelce upřeno prokázat), takové jednání představuje faktické odloučení příslušenství od věci hlavní, neboť topná soustava již nebyla nikdy zprovozněna (nešlo tedy jen o dočasné odloučení od věci hlavní). Tato změna podle stěžovatelky představuje faktický projev změny v rozhodnutí tehdejších vlastníků v roce 1975 o jejím hospodářském účelu, ke kterému byla původně zřízena (vytápění domu). Odpojením nádrže, odstraněním kotelny a dalších funkčních prvků tedy došlo ke změně v určení hospodářského účelu příslušenství; systém vytápění domu se v roce 1975 zcela změnil.

[13] Stěžovatelka má za to, že teprve po skutkovém zjištění, kdy byla nádrž definitivně odpojena, by bylo možné vůbec přistoupit k posouzení, zda nádrž ke dni uzavření darovacích smluv splňovala všechny pojmové znaky příslušenství podle § 121 občanského zákoníku, a zda tedy mohla jako příslušenství věci hlavní přejít do vlastnictví jiné osoby (stěžovatelky). Jestliže se totiž nádrž nadobro odloučila od věci hlavní, taková věc se nikdy nemohla stát vlastnictvím stěžovatelky na podkladě darovacích smluv. Obsah znaleckých posudků, které se váží k darovacím smlouvám, podle stěžovatelky neprokazuje, že by dotčená nádrž a k ní přidružená technologická zařízení v domě byla nainstalovaná a funkční. Naopak prokazují, že již v roce 1975 došlo k trvalé změně hospodářského významu (účelu) nádrže. Krajský soud zároveň neměl důvod k tomu zpochybnit pravdivost stěžovatelkou předložených posudků, které jsou navíc veřejnými listinami. Vady řízení tedy stěžovatelka spatřuje v tom, že nebyl řádně zjištěn skutkový stav ohledně toho, do které doby právní předchůdci stěžovatelky využívali topnou nádrž k vytápění domu. K tomu stěžovatelka navrhovala důkaz výsledkem svědka souseda M. M. a svědkyně Z. V.

[14] Za vadný považuje stěžovatelka rovněž obsah oznámení o zahájení řízení, v němž není definováno, jakou zákonnou povinnost měla porušit (§ 42 odst. 1 vodního zákona) ani jakým způsobem tak měla učinit (§ 41 odst. 1 vodního zákona). To podle stěžovatelky způsobuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného i napadeného rozsudku, resp. neurčitost a nepřezkoumatelnost toho, co je jí v konečném důsledku kladeno za vinu a v důsledku čehož jí byla uložena nápravná opatření. Stěžovatelka se neztotožňuje se závěrem krajského soudu, že legální definice právní normy (§ 42 odst. 2 poukazující na § 39 odst. 1 vodního zákona) nahrazuje alespoň elementární vymezení skutku.

[15] Stěžovatelka zpochybnila též závěr uvedený v bodě 31 napadeného rozsudku, podle něhož své vlastnické právo k nádrži bezprostředně po zjištění havárie nerozporovala a vystupovala jako její vlastníček. Stěžovatelka k události přistupovala primárně z důvodu, že jí byla oznámena událost, která se řešila před jejím domem. O situaci stěžovatelku informoval její bratr, Ing. V., který se zúčastnil šetření na místě samém. Pokud její bratr podepsal protokol - hlášení o vzniku a likvidaci havárie, učinil tak na základě vlastní úvahy. Není pravdou, že by stěžovatelka přislíbila odstranění nádrže a odtěžení znečištěné zeminy z jejího okolí.

pokračování

[16] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti trval na tom, že stěžovatelka byla jako vlastník nádrže umístěné na cizím pozemku plně odpovědná za její stav a věděla o potenciálním nebezpečí úniku závadných látek z nádrže. O nádrži věděla rovněž obec a manželé F. Stěžovatelka zanedbala povinnost vlastníka udržovat nádrž v takovém stavu, aby k úniku závadných látek nedošlo. Výsledky hydrogeologického posudku z roku 2008 byly hraniční a obec již v tomto roce měla oprávněné obavy z možné kontaminace okolí nádrže. Stěžovatelka svým přístupem v roce 2008 pouze oddalovala konečné řešení, tj. odstranění problematické nádrže s obsahem závadných látek z pozemku obce. Podle žalovaného obec Zdounky za vzniklou havárii žádnou odpovědnost nenese. Tvrzení stěžovatelky, že obec odstranění nádrže bránila z důvodu existence inženýrských sítí v tomto místě, je účelově zkreslené. Obec by naopak odstranění nádrže ze svého pozemku uvítala, nechtěla ale zasahovat do vlastnických práv stěžovatelky a hradit z obecního rozpočtu náklady na práce spojené s likvidací cizí nádrže s obsahem ropných látek. Byla to stěžovatelka, kdo odmítal odstranění nádrže. V ostatním žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[17] Obec Zdounky ve svém stanovisku uvedla, že se plně ztotožňuje s napadeným rozsudkem.

[18] Osoby zúčastněné na řízení II) a III) uvedly, že ze strany stěžovatelky se jedná o zdržovací taktiku a snahu vyhýbat se odpovědnosti. Nádrž patřila k domu, i když je na pozemku obce. Její rodiče nádrž zřídili, stěžovatelka by tedy měla převzít odpovědnost za stav, který po 41 letech nastal. Pokud výsledkem hydrogeologického posudku bylo zjištění, že půda v okolí nádrže je v pořádku, neznamená to, že v nádrži nic nebylo. Stěžovatelka musela o nádrži vědět. Není pravdou, že by J. F. v letech 2007 – 2008 požadoval odstranění nádrže po obci. Chtěl to přímo po stěžovatelce, která v té době rekonstruovala dům a potřebovala umožnit vstup na sousední pozemek. Není pravdou, že by v roce 1965 byla nádrž zřízena a v roce 1975 odstavena, nádrž byla zřízena až v 70. letech a ještě v roce 1986 dovezla vojenská cisterna do nádrže palivo (otec stěžovatelky byl tehdy funkcionářem, pro nějž nebyl problém zřídit nádrž s přívodem do domu jako černou stavbu). Manželům F. jde nyní především o vodu – o vyčištění studny a odstranění kontaminované zeminy, přičemž pro ně není podstatné, kdo tyto práce bude povinen hradit.

III. Posouzení kasační stížnosti

[19] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[20] Nejprve je vhodné shrnout základní skutkové okolnosti případu, které lze považovat mezi účastníky řízení za nesporné. Není sporu o tom, že stěžovatelka je vlastníkem stavby č. p. X, umístěné na pozemku p. č. X, v k. ú. Z., kterou nabyla na základě darovacích smluv z let 16. 11. 1982 a 30. 6. 1995 od svých rodičů. Rodiče stěžovatelky v 60. letech 20. století zbudovali na pozemku v cizím vlastnictví nádrž na uskladnění paliva, které využívali k vytápění domu (tj. stavby č. p. X). Vlastníkem pozemku, na němž byla nádrž umístěna, je obec Z. Rovněž není sporu o tom, že k řešené havárii došlo v důsledku úniku závadné látky z této nádrže (proti tomuto původně rozporovanému zjištění již stěžovatelka v kasační stížnosti nebrojí).

[21] Opatření k nápravě závadného stavu podle § 42 odst. 1 vodního zákona uloží příslušný úřad (vodoprávní úřad nebo Česká inspekce životního prostředí) k odstranění závadného stavu

tomu, kdo porušil povinnost k ochraně povrchových nebo podzemních vod („původce“). „Závadným stavem“ se rozumí *následky nedovoleného vypouštění odpadních vod, nedovolené nakládání se závadnými látkami nebo havárie*. „Závadnými látkami“ se rozumí *látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod* (§ 39 odst. 1 věta první vodního zákona). Platí přitom, že *za původce závadného stavu se považuje ten, kdo závadný stav způsobil*.

[22] V posuzované věci unikly závadné látky z nádrže na uskladnění paliva (ropné látky), přičemž nebylo pochyb o příčině (propustnost nádrže) a následku (kontaminace vod ropnými látkami). Jednalo se o havarijní stav, tedy o „havárii“, kterou je podle vodního zákona (mj.) vždy závažné zhoršení nebo mimořádné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami (§ 40 odst. 2). Opatření k nápravě podle § 42 odst. 1 vodního zákona se ukládají primárně původci závadného stavu, přičemž tato osoba nese rovněž náklady na provedení těchto opatření.

[23] Pro vydání rozhodnutí o uložení nápravných opatření podle § 42 odst. 1 vodního zákona je zcela klíčové určení osoby původce závadného stavu. Tím je osoba, která svým jednáním (omisivním či komisivním) závadný stav způsobil. Původcem závadného stavu tedy bude ten, kdo nekonal v rozporu se svojí povinností tak, aby existenci závadného stavu zabránil (nezákonná nečinnost), případně ten, kdo konal způsobem, jenž k existenci závadného stavu vedl. Nezákonnou nečinností je i porušení povinnosti učinit přiměřená opatření k tomu, aby bylo zabráněno vniknutí závadných látek do povrchových nebo podzemních vod a ohrožení jejich prostředí. Tato povinnost je stanovena každému, kdo se závadnými látkami zachází (§ 39 odst. 1 věta druhá vodního zákona).

[24] V posuzované věci tedy bylo zcela esenciální řešení otázky, zda stěžovatelka byla původcem havárie, tj. osobou, která závadný stav způsobil. Správní orgány i krajský soud k řešení této otázky dospěly na základě úvahy, že odpovědnou osobou za vzniklou havárii, a tedy i původcem havárie, je vlastník nádrže. Tato základní úvaha je zcela správná. Přestože se nádrž nacházela na cizím (obecním) pozemku, odpovědnost za stav nádrže ležela na vlastníkovi této věci. Odpovědnost vlastníka za stav vlastněných věcí je v souladu s ústavněprávním omezením vlastnického práva v čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, podle něhož vlastnictví zavazuje, nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy a jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem. Vlastník nádrže, v níž byly uskladněny závadné látky, by tedy skutečně byl povinen ve smyslu § 39 odst. 1 vodního zákona zajistit, aby tyto látky neohrozily, resp. nepoškodily prostředí povrchových a podzemních vod.

[25] V reakci na argumentaci stěžovatelky je nutno uvést, že i „pouhé“ uskladnění závadných látek lze bezpochyby podřadit pod pojem „zacházení“ se závadnými látkami. Tento pojem je třeba s ohledem na chráněný zájem, tj. ochranu vod jakožto jedné ze složek životního prostředí, jež je stěžejní (nejen) pro život člověka, vykládat extenzivně. Ostatně tento výklad potvrzuje též definice vyhlášky č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, na niž stěžovatelka poukazovala. Podle § 2 písm. a) této vyhlášky se nakládáním se závadnými látkami rozumí *jejich těžba, výroba, zpracování, skladování, skládkování, zachycování, doprava, použití, zneškodňování, distribuce, prodej nebo jiné zacházení s nimi*. Vzhledem k tomu, že nádrž sloužila k uskladnění závadných látek, tj. byla využívána k jednomu z výslovně uvedených způsobů nakládání se závadnými látkami, vlastník nádrže „zacházel“ či „nakládal“ se závadnou látkou.

[26] Závěr, že nádrž je ve vlastnictví stěžovatelky, byl přijat správními orgány a krajským soudem na základě zjištění, resp. úvahy, že nádrž je příslušenstvím nemovitosti č. p. X v k. ú. Z., jež byla darovacími smlouvami ze dne 16. 11. 1982 a ze dne 30. 6. 1995 převedena do vlastnictví

pokračování

stěžovatelky. Nutno podotknout, že o otázce vlastnického práva k nádrži si vodoprávní úřad mohl učinit vlastní úsudek, a to na podkladě § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu. Při posouzení příslušenství k nemovitosti č. p. X v k. ú. Z. byl správními úřady i krajským soudem správně aplikován nyní již neúčinný zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), neboť dle § 3028 odst. 2 a 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „nový občanský zákoník“), se vznik věcného práva a obsah právních poměrů vzniklých před účinností nového občanského zákoníku posuzuje podle dosavadních právních předpisů.

[27] Podle § 121 odst. 1 občanského zákoníku příslušenstvím věci jsou věci, které náležejí vlastníku věci a jsou jím určeny k tomu, aby byly s hlavní věcí trvale užívány. Právní teorie i soudní praxe se shoduje v názoru, že věc hlavní i příslušenství jsou samostatnými věcmi v právním smyslu. Pokud má být určitá věc příslušenstvím hlavní věci, musí být toto příslušenství určeno jejím vlastníkem k trvalému užívání s hlavní věcí. Vyžaduje se přitom trvalé, nikoli jen přechodné či dočasné užívání příslušenství s hlavní věcí, tj. obě věci, jak hlavní věc, tak příslušenství musí být trvale a funkčně spojeny společným hospodářským účelem. Hlavní věc i příslušenství musí patřit témuž vlastníkov; pokud tomu tak není, nejde o příslušenství hlavní věci (srov. např. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 - 459. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 607-608).

[28] Jakkoli je příslušenství samostatnou věcí v právním smyslu, její právní status je do značné míry spojen s právním statutem věci hlavní. Z dikce § 121 odst. 1 občanského zákoníku je dovozováno, že pokud dojde k dočasnému či přechodnému odloučení vedlejší věci, nic to nemění na jejím statusu příslušenství k věci hlavní. „Tradiční“ právní výklad tohoto ustanovení, že příslušenství sleduje osud věci hlavní, pokud není stanoveno (dohodnuto) jinak, však nebyl judikaturou přijímán jednoznačně (srov. Eliáš, K. Součást věci a příslušenství věci. In Ad Notam, č. 4/2007, s. 103; či Kindl, M. v komentáři k § 121 občanského zákoníku, In Fiala, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Praha : Wolters Kluwer, 2009). Tak např. podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 4. 7. 1985, sp. zn. 4 Cz 25/85, č. 7/1987, musí být přinejmenším příslušenství nemovité věci ve smlouvě o jejím převodu uvedeno, jinak se takovou smlouvou nepřevádí. Později však Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 14. 8. 2001, sp. zn. 28 Cdo 133/2001, č. 75/2004, dospěl k závěru, že splňuje-li věc znaky příslušenství ve smyslu § 121 odst. 1 občanského zákoníku, platí zásada, že příslušenství sdílí osud věci hlavní, a to bez ohledu na to, zda v převodní smlouvě bylo toto příslušenství přímo identifikováno či dokonce zmíněno. Otázkou, zda příslušenství sdílí osud hlavní věci, se následně zabýval velký senát občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu. Ten v rozsudku ze dne 11. 9. 2003, sp. zn. 31 Cdo 2772/2000, resp. v právní větě vyslovil: „*Je-li příslušenstvím věci hlavní nemovitost, je předpokladem jejího přechodu na jinou osobu spolu s věcí hlavní písemné vyjádření vůle toto příslušenství převést. Teprve takové vyjádření vytváří předpoklady pro zkoumání, zda tato vůle byla vyjádřena dostatečně určitě pro to, aby mohla vyvolat právní účinky sledované účastníky.*“

[29] Velký senát Nejvyššího soudu v odkazovaném rozsudku dále uvedl: „*Příslušenství tvoří věci samostatné, které mohou být samostatným předmětem právních vztahů a jejich právní režim nesleduje ze zákona bez dalšího režim věci hlavní. Platné právo nemá ustanovení o tom, že by na nabyvatele věci hlavní přecházelo i příslušenství věci. K převodu příslušenství na nabyvatele věci hlavní je vždy třeba projevit zákonem předepsaným způsobem vůli převést i příslušenství; nebyla-li vůle převést i příslušenství věci hlavní právně významným způsobem projevována, příslušenství na nabyvatele věci hlavní nepřechází. Opačný názor nelze opřít o žádné ustanovení platného práva.*“ S ohledem na tento výklad proto až do 31. 12. 2013 dle judikatury Nejvyššího soudu platilo, že dispozice s věcí hlavní se nedotýká jejího příslušenství, není-li výslovně stanoveno jinak (srov. § 510 odst. 2 nového občanského zákoníku, podle něhož již platí vyvratitelná domněnka, že právní jednání a práva i povinnosti týkající se hlavní věci se týkají i jejího příslušenství).

[30] Jak bylo již zmíněno, v posuzovaném případě nebylo mezi účastníky řízení sporu o tom, že nádrž na topné oleje byla původně připojena k nemovitosti č. p. X v k.ú. Z. jakožto technologické zařízení sloužící k vytápění této nemovitosti. V době umístění nádrže byla tato nádrž příslušenstvím (vedlejší věcí) věci hlavní, tj. nemovitosti č. p. X v k.ú. Z., t. č. ve vlastnictví rodičů stěžovatelky. Spojení vedlejší věci (nádrže) s věcí hlavní (nemovitostí) mělo své hospodářské (funkční) určení, nádrž sloužila k vytápění nemovitosti. Jako správný lze tedy aprobovat přijatý závěr, že nemovitost č. p. X v k.ú. Z. jako věc hlavní byla v době umístění nádrže funkčně spojena s nádrží jako věcí vedlejší, a to společným hospodářským účelem (vytápění budovy), k trvalému užívání.

[31] Stěžovatelka se v posuzované věci dovolávala toho, že v době, kdy na ni byla nemovitost č. p. X v k.ú. Z. na základě darovacích smluv převedena (v roce 1982 ideální jedna polovina nemovitosti a v roce 1995 druhá ideální polovina nemovitosti), nádrž již nebyla příslušenstvím této nemovitosti. Tvrdila, že již v roce 1975 byl změněn způsob vytápění domu a nádrž byla fakticky odpojena. K tomuto tvrzení stěžovatelka ve vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí předložila mj. „Prohlášení“ M. M., bytem Z. X, který potvrzuje, že má povědomost o způsobu vytápění domu č. p. X a že může potvrdit, že nejpozději od roku 1975 není nádrž využívána. V odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně pak již stěžovatelka výslovně uvedla, že k prokázání svého tvrzení, že nádrž přestala plnit svou funkci technologického zařízení nedílně spjatého s nemovitostí č. p. X v k.ú. Z., navrhovala důkaz výsledkem svědka M. M. (sousedy) a rovněž výsledkem svědkyně Z. V., tj. svědků, kteří podle ní disponují důležitými skutkovými informacemi.

[32] Správní orgán I. stupně se ke snaze stěžovatelky prokázat tvrzenou skutečnost uvedl následující: *„Tyto okolnosti dle vodoprávního úřadu neprokazují skutečnost, že by nádrž dlouhodobě přestala plnit svůj účel a ani případné faktické oddělení nádrže by nemělo za těchto okolností následek osamostatnění věci. Je zřejmé, že i přesto že mělo dle stěžovatelky dojít v roce 1975 k odpojení nádrže, tato nepřestala sloužit svému účelu trvale, neboť nebylo učiněno právním předchůdcem stěžovatelky ani odstranění nádrže, ani odčerpání závadné látky, kterou, pokud by měl v zájmu dlouhodobě neužívat, mohl odčerpat a mít z ní ekonomický prospěch. Skutečnost, že nádrž stále byla na svém místě a obsahovala po celou dobu látku s topnými oleji znamená, že mohla být zejména v období do instalace plynové přípojky teoreticky kdykoliv znovu použita jako náhradní zdroj topení a stále mohla sloužit účelu vytápění domu.“* Žalovaný potvrdil závěr správního orgánu I. stupně, že nádrž je příslušenstvím nemovitosti č. p. X v k.ú. Z. Poukázal na § 121 odst. 1 občanského zákoníku a pravidlo, že dočasným odloučením neztrácí věc postavení příslušenství k věci hlavní. Pokud tedy došlo k odpojení nádrže od domu, podle žalovaného nepřestala být příslušenstvím věci hlavní, tedy rodinného domu. Ztotožnil se rovněž s hodnocením, že provedení navrhovaného výsledku svědků by bylo zcela nadbytečné, neboť další informace o uložení nádrže do země, způsobu vytápění domu či odpojení nádrže jsou ve vztahu k řešené záležitosti zcela irelevantní.

[33] Krajský soud v napadeném rozsudku argumentaci žalovaného přisvědčil. Souhlasil s tím, že pokud byla nádrž odpojena, jednalo se pouze o dočasné odpojení, neboť nádrž nepřestala sloužit svému účelu trvale. Dále uvedl, že právní předchůdce stěžovatelky nepodnikl žádné kroky k odstranění nádrže, po provedení určitých technických úprav tedy mohla být nádrž použita. Příslušenství nemusí být využíváno fakticky, podle krajského soudu postačí, že je k tomuto užívání vlastníkem určeno. Krajský soud přisvědčil rovněž závěrům správních orgánů, že další informace (o uložení nádrže do země, způsobu vytápění domu, odpojení nádrže) jsou ve vztahu k předmětu řízení nerozhodné.

[34] Nejvyšší správní soud předně považuje za podstatné uvést, že pokud by byla nádrž v době převodu nemovitosti na stěžovatelku v letech 1982 a 1995 příslušenstvím nemovitosti

pokračování

č. p. X v k. ú. Z., byla by převedena na stěžovatelku. Jak bylo shrnuto výše, judikaturní přístup k otázce, zda příslušenství bez dalšího sdílí právní osud věci hlavní, či zda je nutno tuto skutečnost v převodní smlouvě výslovně stanovit, prošel určitým vývojem. Prismatickým sjednocujícím rozhodnutím velkého senátu občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu by jistě „obstála“ darovací smlouva z roku 1995, jíž došlo k převodu nemovitosti včetně „všech jejích součástí a příslušenství“; její obsah byl zjevně přizpůsoben požadavkům tehdejší judikatury. Darovací smlouva z roku 1982 sice obdobnou formuli o převodu příslušenství nemovitosti neobsahovala, podle Nejvyššího správního soudu však není nastolen předpoklad, že by právní předchůdci stěžovatelky nezamýšleli již v roce 1982 na stěžovatelku převést ideální polovinu nemovitosti, včetně ideální poloviny „všech jejích součástí a příslušenství“. Ostatně pokud by tomu tak nebylo, na stěžovatelku by byla druhou darovací smlouvou převedena druhá ideální polovina nemovitosti, avšak pouze jedna ideální polovina „všech jejích součástí a příslušenství“, což nedává logiku. Lze tedy potvrdit, že darovacími smlouvami bylo na stěžovatelku převedeno vlastnické právo postupně vždy k jedné ideální polovině nemovitosti včetně „všech jejích součástí a příslušenství“.

[35] Správní úřady, resp. krajský soud, správně vyšly z nízkým nerozporované skutečnosti, že nádrž v době jejího umístění pod povrch země byla příslušenstvím nemovitosti č. p. X v k. ú. Z. Stěžovatelka nicméně vznesla námitku proti následně přijatému závěru, že nádrž tímto příslušenstvím byla i v letech 1982 a 1995. Bylo tedy na ní, aby toto své skutkové tvrzení prokázala, tj. aby prokázala, že nádrž nejpozději v den převodu jedné ideální poloviny nemovitosti do jejího vlastnictví v roce 1982 již nebyla příslušenstvím nemovitosti; takovou skutečnost totiž nelze bez dalšího vyloučit. Stěžovatelkou navrhované důkazy k prokázání těchto skutkových tvrzení (výslechy dvou svědků) však nebyly provedeny s tím, že informace o změně vytápění či odpojení nádrže nebyly pro posouzení věci podstatné. S takovým posouzením se Nejvyšší správní soud neztotožnil.

[36] Jsou bezpochyby správné a judikaturně i doktrinálně souladné závěry krajského soudu, že pojem příslušenství nevyžaduje, aby příslušenství věci bylo s věcí hlavní fyzicky spojeno. Obecně rovněž platí, že dočasné odpojení či faktické neužívání příslušenství nemá vliv na právní status věci jakožto příslušenství, pokud jeho určení k užívání jakožto příslušenství ze strany vlastníka stále trvá. Otázku, zda vedlejší věc je i nadále trvale určena k funkčnímu užívání ve spojení s věcí hlavní, je však nutno posuzovat s ohledem na povahu konkrétní věci, resp. konkrétního účelového spojení věci hlavní s věcí vedlejší. Zde šlo o vytápění nemovitosti, které zjevně spočívalo ve spalování ropných látek (paliva) uskladněného v nádrži. Existence samotné nádrže s palivem však vytápění nemovitosti nezajišťuje, je nutno mít minimálně nainstalován systém, který vytápění nemovitosti technicky umožňuje (tj. především spalovací zařízení – kotel, případně další nezbytné technické součásti spalovacího systému na tento druh paliva).

[37] Z hodnocení správních úřadů, resp. krajského soudu, lze s jistotou mírou zjednodušení vyvozovat závěr, že dokud byla nádrž s ropnými látkami umístěna v zemi (u nemovitosti), případně dokud obsahovala ropné látky, nemohlo dojít k jejímu právnímu osamostatnění, tj. ke ztrátě jejího statusu příslušenství k nemovitosti č. p. X v k. ú. Z. Takový závěr však podle Nejvyššího správního soudu neodpovídá povaze spojení posuzovaných věcí (věci hlavní a věci vedlejší) jakožto jednoho (potenciálně) funkčního celku se společným účelem využití - vytápění nemovitosti. Při posouzení trvalosti funkční souvislosti nádrže jakožto podstatného prvku systému vytápění nemovitosti, k němuž byla právními předchůdci stěžovatelky původně zřízena, je totiž nutno zohlednit případné zjištění, že systém vytápění, který byl v době převodu nemovitosti na stěžovatelku v této nemovitosti nainstalován, vytápění nemovitosti bez zásadních technických úprav neumožňoval. Jinými slovy, nádrž by nemohla být považována za

(potenciálně) funkční prvek systému vytápění nemovitosti (a tedy její příslušenství), pokud by již ostatní podstatné součásti tohoto systému vůbec neexistovaly. Pokud by tedy skutečně byla nemovitost v době jejího převodu na stěžovatelku vytápěna zcela jiným způsobem, jak stěžovatelka tvrdí, resp. pokud by stěžovatelka prokázala, že v době převodu nemovitosti (nejpozději v roce 1982) již nebylo bez podstatných technických úprav vůbec možné nemovitost vytápět palivem uskladněným v nádrži, neboť k tomuto způsobu vytápění již nebyla nemovitost z důvodu změny systému vytápění technicky uzpůsobena, v takovém případě by nemohl obstát závěr, že nádrž byla v době převodu nemovitosti na stěžovatelku jejím příslušenstvím.

[38] Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelka v průběhu správního řízení navrhovala důkazy, jimiž chtěla svá tvrzení prokázat (výslechy dvou svědků). Odmítnutím těchto důkazů pro irelevanci jí byl upřen prostor na to, aby unesla své důkazní břemeno ve vztahu k otázce, která je pro posouzení věci zcela určující, tj. zda je vlastníkem nádrže, a tedy i původcem havárie. Tato vada správního řízení mohla mít vliv na zákonnost správního rozhodnutí a jedná se proto o důvod, pro který Nejvyšší správní soud přistoupil ke zrušení nejen napadeného rozsudku, ale též rozhodnutí žalovaného.

[39] Nejvyšší správní soud se nicméně i přes shledanou nezákonnost mohl vypořádat se zbývajícími námitkami stěžovatelky, resp. upřesnit některé související úvahy.

[40] Stěžovatelka ve správním řízení předložila znalecké posudky, jež byly vypracovány k převodu nemovitosti. Tyto posudky však tvrzení stěžovatelky, že v době převodu nemovitosti již nebylo možné nádrž k původnímu účelu používat, neprokazují. Ze znaleckého ocenění ze dne 13. 9. 1982 toliko vyplývá, že nemovitost je vytápěna ústředním vytápěním, vodními radiátory, ve znaleckém posudku ze dne 25. 6. 1995 je pak ke způsobu vytápění uvedeno pouze tolik, že vytápění je „standardní“. Znalecké posudky se skutečně o existenci nádrže nezmiňují, pokud z nich ale nelze ani dovozovat, jakým způsobem byla nemovitost vytápěna, nelze se ztotožnit s názorem stěžovatelky, že tyto posudky prokazují, že již v roce 1975 došlo k trvalé změně původního funkčního využití nádrže. Poznámka krajského soudu, učiněná spíše na okraj, že zpracování znaleckého posudku zadává vlastník nemovitosti, který tak může rozsah znaleckého posudku ovlivnit, je pouze obecná a hypotetická, bez vlivu na přijaté hodnocení těchto důkazů.

[41] Co se týká hydrogeologického posudku, který stěžovatelka nechala zpracovat v roce 2008, tato skutečnost není pro řešení otázky, zda stěžovatelka je vlastníkem nádrže, určující. Nutno ovšem uvést, že pokud by stěžovatelka v dalším řízení neunesla důkazní břemeno stran svého tvrzení, že v době převodu nemovitosti nebyla nádrž jejím příslušenstvím, skutečnost, že v minulosti zajistila zpracování hydrogeologického posudku, by neměla vliv na závěr o její odpovědnosti jako vlastníka nádrže za závadný stav. Vlastník nádrže se nemohl spoléhat na to, že se na nádrži neprojeví přirozené jevy spojené s plynutím času, že nádrž bude nepropustná věčně. V důsledku objektivní skutečnosti, kterou je právě běh času, proto z hlediska odpovědnosti původce za závadný stav nemohlo zadání hydrogeologického posudku v roce 2008 jakožto přiměřené opatření ve smyslu § 39 odst. 1 vodního zákona postačovat.

[42] Co se týká poukazu stěžovatelky na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, č. j. 2 As 38/2005 – 132, který se rovněž zabýval určením původce závadného stavu ve smyslu § 42 odst. 1 vodního zákona, soud zde konstatoval, že „(j)ako obecné pravidlo lze předpokládat, že touto osobou bude v případě skládky, z níž nedovoleně odtékají odpadní vody, obvykle vlastník těchto pozemků, tedy osoba mající z definice vlastnictví obvykle odpovědnost za následky jejím majetkem způsobené. Vlastník tak podle tohoto obecného pravidla nebude původcem pouze pro sám fakt vlastnictví pozemku, ale proto, že je to obvykle právě vlastník pozemku, kdo má nejtěsnější vztah k dějům na pozemku se odehrávajícím. Z citovaných právních vět ovšem plyne speciální pravidlo, podle něž se toto obecné pravidlo

pokračování

vztahující odpovědnost na vlastníka pozemků neuplatní, pokud je přítomen jiný subjekt, který má být považován za původce ve smyslu vodního zákona, neboť jeho vztah ke škodlivému následku je těsnější. Tento vztah obvykle spočívá buď v aktivní činnosti tohoto speciálním pravidlem určeného subjektu, typicky v podnikatelské činnosti, která škodlivý následek způsobila, jako tomu bylo v druhém citovaném rozsudku; nebo v jiném těsnějším vztahu, například ve vlastnictví přímo skládky tam, kde je skládka samostatnou právní věcí.“ Tyto zobecnitelné závěry korespondují se závěrem o určení původce závadného stavu v této věci. Osobou s „nejtěsnějším“ vztahem k věci, jejíž nevyhovující stav způsobil havárii, byl vlastník této věci (nádrže), nikoli vlastník pozemku, na němž se nádrž nacházela. Nádrž nebyla součástí pozemku, přičemž v řízení nevyšlo najevo, že by vlastník pozemku měl k této věci jakýkoli právní vztah. Povědomí o existenci nádrže nemohlo obci založit těsnější vztah k nádrži než ten, který k ní váže jejího vlastníka.

[43] Stěžovatelka dále spatřovala pochybení v tom, že oznámení o zahájení řízení nevynezovalo, jakou zákonnou povinnost měla porušit ani jakým způsobem tak měla učinit. Při posouzení této námitky se Nejvyšší správní soud zcela ztotožnil se závěry krajského soudu, který uvedl, že oznámení o zahájení správního řízení obsahuje veškeré náležitosti. Je z něj patrné, že se zahajuje řízení z moci úřední ve věci uložení opatření k nápravě dle § 42 odst. 1 vodního zákona k odstranění následků havárie, ke které došlo dne 15. 11. 2016 v obci Zdounky. Řešená havárie je zde blíže popsána, za původce havárie je označena stěžovatelka, která měla porušit své povinnosti stanovené § 39 odst. 1 vodního zákona. Popsána jsou rovněž opatření k nápravě, jež mohou být původci uložena. Oznámení o zahájení řízení obsahuje přehled shromážděných podkladů pro vydání rozhodnutí a poučení účastníků dle § 36, § 33 a § 38 správního řádu. Nejvyšší správní soud má tedy rovněž za to, že z oznámení o zahájení řízení bylo zcela zřejmé, čeho se toto řízení týká. Ve vztahu ke stěžovatelkou poukazované zásadě totožnosti skutku lze rovněž přisvědčit krajskému soudu, který poukázal na odlišnosti řízení o uložení nápravných opatření a řízení o správním deliktu (přestupku). Namítanou nezákonnost oznámení o zahájení řízení, z níž stěžovatelka dokonce dovozuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného a napadeného rozsudku, tak Nejvyšší správní soud v tomto ohledu neshledal.

[44] Stěžovatelce lze obecně přisvědčit v tom, že odpovědnost za protiprávní jednání jejich rodičů na ni nelze přenášet bez dalšího. Je-li zde však právní důvod, odpovědnost stěžovatelky za závadný stav neleží pouze v rovině morální, byť z jednání stěžovatelky je zřejmé, že minimálně této odpovědnosti si je vědoma. Tímto právním důvodem je případné vlastnictví věci (nádrže), jejíž stav (a obsah) byl příčinou havárie na úseku vodního zákona.

[45] V reakci na vyjádření osob zúčastněných na řízení považuje Nejvyšší správní soud za vhodné dodat, že vodní zákon pamatuje na situace, kdy nelze opatření k nápravě závadného stavu uložit původci tohoto stavu. Při existenci hrozby závažného ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod lze nezbytná opatření k nápravě uložit osobě (podnikateli), která je k provedení opatření k nápravě odborně a technicky způsobilá. Náklady na tato opatření se hradí ze zvláštního účtu kraje, který je dle zákona každoročně doplňován do výše 10 000 000 Kč (§ 42 odst. 4 vodního zákona). Tento postup lze podle názoru Nejvyššího správního soudu aplikovat též v případě nejasností při určení původce závadného stavu (zde vlastníka nádrže), a to při existenci trvajících hrozbou závažného ohrožení nebo znečištění povrchových nebo podzemních vod. Úhradu nákladů vynaložených na tato opatření z rozpočtu kraje by pak bylo možné na odpovědné osobě nárokovat.

IV. Závěr a náklady řízení

[46] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Zruší-li Nejvyšší správní soud

rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. Vzhledem k tomu, že napadený rozsudek aproboval důvody rozhodnutí žalovaného, k jehož vydání vedl postup, v němž byly shledány vady, které mohly mít vliv na zákonnost správního rozhodnutí, rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s. tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm budou správní orgány postupovat podle právního názoru vysloveného v tomto rozsudku, tzn. doplní dokazování o stěžovatelkou navrhované důkazy. Teprve na základě řádného hodnocení těchto důkazů bude moci být vysloven závěr o tom, zda stěžovatelka je vlastníkem nádrže, a tedy i původcem havárie, jemuž lze opatření k nápravě závadného stavu uložit.

[47] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o žalobě i o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka měla v řízení úspěch, má proto právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení před krajským soudem, tvořených zaplaceným soudním poplatkem za žalobu ve výši 3000 Kč, dále nákladů za zastoupení advokátem za dva úkony právní služby po 3100 Kč (převzetí věci, sepis žaloby), tedy 6200 Kč a dva režijní paušály po 300 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem tedy 6800 Kč. Zástupce stěžovatelky je plátcem DPH, proto se odměna a náhrada hotových výdajů zvyšují o částku odpovídající této dani, tj. o 1428 Kč. Žalovaný je tak povinen zaplatit stěžovateli na náhradě nákladů řízení o žalobě celkem 11 228 Kč.

[48] V řízení o kasační stížnosti má stěžovatelka právo na náhradu nákladů tvořených zaplaceným soudním poplatkem za kasační stížnost ve výši 5000 Kč, dále na náhradu právního zastoupení za jeden úkon ve věci (sepis kasační stížnosti) ve výši 3100 Kč a jeden režijní paušál po 300 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem tedy 3400 Kč. Odměnu a náhradu hotových výdajů je nutno zvýšit o částku odpovídající DPH, tj. o 714 Kč. Žalovaný je tak povinen zaplatit stěžovatelce na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti celkem 9114 Kč. Celkem za obě řízení je tak žalovaný povinen zaplatit stěžovatelce 20 342 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce stěžovatelky.

[49] Nejvyšší správní soud (a ani krajský soud) neuložil osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost a neshledal ani důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by jim mohl přiznat právo na náhradu nákladů řízení. Proto v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. rozhodl, že osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2021

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu